

Образований

«Тунуктышын лектышыже – тунемшын чын корныш шогалмыже»

В. Васильева – 2023 ийыште республикысе Образований пашаен-влакын августысо форумыштышт

чылаже тудо 23 ий тыршен. «Ты сомылым ыштыме годым эн тун шонымаш Тендан могай лийын?» йодышемлан тунуктышо тыге вашештыш:

– Ме вет палена: кидыште ик парня весе дене тор огыл. Йоча-влакат тыгаяк улыт. Кажнын – шке ойыртемже. Илыш тыге чоңалтын, пүртүсыштат тыгак. Иктын ушыжо пүсö, весе кушташ моткоч мастар, кумшо писын куржталеш... Сандене школышто тунемше ончыкылык илышлан ямдылалташ веле огыл, тудо тунамак шкенжын вержым муын моштышаш, санденак кажне йочалан моштымашыжым вияндаш мемнан Коркатово лицейыште йöным ышташ тыршыме. Могай аланыште тудо поснак виян – тидым палышаш, вияндышаш да варажым ончыкылык илышыштыже чын кучылтшаш.

Лач тудо «Морко шўшпыкын» «аваже»

Лицейын директоржын воспитаний паша шотышто алмаштышыж гыч ко-

мыренна, а лўмжым «Морко шўшпыкымак» налынна. 2016 ий гыч кö кадет классыште тунемын, кажне йоча тиде отряд гоч эртен.

«Мый огыл гын, ме огыл гын...»

«Эртен» манын гына каласаш моткоч шагал. 2016 ий гыч йоча-влак дене пырля мынар поро, сай пашамыштыме да патриотизм шўлышан мынар мероприятийым эртарыме – ойлен пытарашат огеш лий. Шымлыме, краеведений, экологий дене кылдалтше сомылым шуктымо деч посна нуно шке кундемыштышт илыше илалше-влаклан кугу тўткышым ойырат, нунылан полшат, пайрем годым саламлат. Мутат уке, тыгай вашлиймаш кажне йочан ушешыже ўмырешлан коदेश, а илалше енжын чонжылан кузе чучын колта – ни могай шомак дене от умылтаре. Тидын деч посна волонтер отряд эреак верысе шарныктыш-шамычлан кугу тўткышым ойырен да кызьтат тиде пашажым «Мый огыл гын, ме огыл гын»

лын. Тиде окса полшымо дене волонтер-влак Коркатово администрацийын, клубын, книгагудын, лицейын пашаенгышт дене пырля Кугу Отечественный сарыште вуйым пыштыше-влаклан шогалтыме памятникым чиялтенит, йырже у печым печеныт, а вара тудым торжественно почынит.

– Кажне тунуктышын шонымашыже икгаяк, шонем: йоча-влаклан келге шинчымашым пуаш, илышыштышт шке корныштым муаш полшаш. Кызытсе жапыште моткоч кугу тўткыш проект пашалан ойыралтеш, сандене тидлан ме йочам кўлынак тунуктышаш улына, – умбакыже ойла Валентина Николаевна. – Теве Россий кўкшытан «Большая перемена» конкурсыштат тудо тун верым айла. Тений тушто 7 тунемшем пелефиналыш лектын. Нунын дене пырля ме шукерте огыл, 1-15 сентябрьыште, Нижний Новгород олаште лийынна. Тыгак посна 2023 ийыште 11-ше кадет классым тунем пытарыше Валерия Григорьева нерген каласыман. Тудо Росмолодёжьын микрогрантым сөмеч калык Турын

вын, Зосим Красновын шочмо ялыштышт лийынна да илыш корныштым келгырак шымленна. Вес кечынже йоча-влак вийыштым военизированный эстафетыште тергенит.

«Тунемшем, ача-ава-влаклан тау!»

«Тыгай чап лўм Тендан чонышто могай шижмашым шочыкта? Мо Тыланда тиде награде?» йодышемшамычым колмеке, Валентина Николаевнан кумылжат тодылалте:

– Пашам наградылан отыште, а чон йодмо почеш... Эн ончыч, тиде кугу ответственность. Поснак тунам, кунам воктенак моткоч кугу лектышан педагог, Российын сулло тунуктышыжо Валентина Михайловна Васильева ден Марий Эл образованийын сулло пашаенже Татьяна Петровна Арганякова тыршат. Пеш шуко жап лицейым вуйлатыше, Российын сулло тунуктышыжо Александр Аркадьевич Васильев ден Марий Элын калык тунуктышыжо Геннадий Васильевич Арганяков кызыт сулен налме канышыште улыт гынат, тунемме верыш чўч-

Продлëнный группо, тўналтыш класс...

Мо онайже, дипломым

→ Тўналтышыже 1-ше лашт.

Продлённый группо, тўналтыш класс...

Мо онайже, дипломым кидыш налмеке, рас-пределений почеш тудым аважын туныктымо Вончўмбал школыш пашаш колтеныт. Но черетан тунемме идалык тўналме деч ончы, августышто, Валентина Коркатово селаш марлан лектын. Тыге тудым ты тунемме верыш пўрымашак конден манын каласаш гына кодеш. Тиде 1985 ийыште лийын.

– *Распределений дене толмем жапыште мыланем историй предметым туныкташ логалын огыл – продлённый группышто пашам тўналынам, вара кум ий тўналтыш классым туныктенам, тиддеч вара гына шке историй предметышкем куснен кертynam. 1994 ий гыч школ директорын воспитаний паша шотышто алмаштышыже да историйым туныктышо лийынам. Кызыт обществознаний дене шинчымашым пуэм, – эртышым шарналтыш туныктышо.*

«Кажне йочан – шке ойыртемже»

Таче марте Валентина Николаевна тыштак тырша да «кокымшо суртышкыжо» кажне кечын уло кумылын вашка. А тунемме верын директоржын воспитаний паша шотышто алмаштышыжлан

Лач тудо «Морко шўшыкын» «аваже»

Лицейын директоржын воспитаний паша шотышто алмаштышыж гыч коранмеке, Валентина Николаевна кадет классым туныкташ тўналын. А эше тудо республикыштына веле огыл, уло Российыште поро пашаже дене чапланыше патриотизм шўлышан да кундемшытына ик эн вяянлан шотлалтше «Морко шўшык» волонтер отрядын «аваже». Вес семынже каласашат ок лий, вет тудым лицейыште лач Валентина Николаевна чумырен да ий гыч ийыш вянгден толын.

– *Тыгай отрядым ыштыме шотышто шонымаш ондакак, 2012 ийыштак, шочын, – оила туныктышо. – Тунам кадет класс школыштына лийынат огыл, тудо 2016 ийыште почылтын. 2012 ийыште визымше классыш коштышо йоча-влакым туныкташ тўналынам. Лач тунам Советский посёлкысо 3-шо №-ан школын сетевой проектыштыже шке вийнам тергенна, а отряднам «Морко шўшык» манынна. Тушто тўрлө пашам ышташ кўлын: мутлан, экологий, шарныктыш дене кылдалтышым. Тиде лўм ала-кузе сайынак шарналт кодын. Кунам элыштына волонтер пашалан кугу тўткышым ойыраш тўналыныт, адакшым лицейыштына кадет класс почылтын, ме кадетна-влак дене волонтер отрядым чу-*

от умылтаре. Тидын деч посна волонтер отряд эреак верысе шарныктыш-шамычлан кугу тўткышым ойырен да кызытат тиде пашажым «Мый огыл гын, ме огыл гын...» девиз почеш умбакыже шуя.

Валентина Николаевна вуйлатымыш почеш «Морко шўшык» кўлешан ятыр проектым илышыш пуртен да пурта. Нунын кокла гыч, мутлан, Кугу Отечественный сарыште Сенымашлан 75 ий темме дене кылдалтше «Память священна» проект дене Марий Эл правительствын грантшым сенен на-

жык отряд «Морко шўшык» Тыгак посна 2023 ийыште 11-ше кадет классым тунем пытарыше Валерия Григорьева нерген каласыман. Тудо Росмолодёжыын микрогрантшым сенен налын. Тудын проектше почеш Коркатово лицейышкына кок кечылан районисо йоча-влакым чумыренна. Нуным проектым ямдылаш, шымлыме да краеведений сомылым шукташ, шке паша нерген пост-влакым возаш кумылан денна. Тыгак Сергей Чавайн ден Миклай Казаковын тоштерлашкышт миен коштынна, Совет Ушем Герой-влак Василий Соловьё-

жо Александр Аркадьевич Васильев ден Марий Элын калык туныктышыжо Геннадий Васильевич Арганяков кызыт сулен налме канышыште улыт гынат, тунемме верыш чўкыдын толыт да тачат тудын шўлышыж дене илат. Кадет классым тунем лекше чыла ўдыр-рвезылан, нунын ача-аваштлан тауштен ойлем, вет туныктышын паша лектышыже – тунемшын чын илыш корныш шогалмыже, кўлешан шинчымашым налмыже.

Г. КОЖЕВНИКОВА

Фотом еш альбом гыч налме

В. Васильева – Россий кўкшытан «Большая перемена» конкурсын пелефиналистыш лекше тунемшыже-влак дене пырля Нижний Новгородешто